

NGHIÊN CỨU QUỐC GIA VỀ BẠO LỰC GIA ĐÌNH ĐỐI VỚI PHỤ NỮ TẠI VIỆT NAM

TỜ THÔNG TIN SỐ 2

BẠO LỰC ĐỐI VỚI TRẺ EM VÀ TÁC ĐỘNG CỦA VIỆC SỐNG TRONG MỘT GIA ĐÌNH CÓ BẠO LỰC

1. Giới thiệu và phương pháp

Nghiên cứu quốc gia về bạo lực gia đình đối với phụ nữ tại Việt Nam có mục tiêu là nhằm thu thập thông tin chi tiết trên phạm vi toàn quốc về tỷ lệ bị bạo lực, tần suất, loại hình bạo lực đối với phụ nữ cùng với những yếu tố nguy cơ và hậu quả. Nghiên cứu cũng tìm hiểu với một mức độ hạn chế về tình hình bạo lực gia đình đối với trẻ em. Một mục tiêu nữa của nghiên cứu là nhằm đánh giá các chiến lược đối phó, nhận thức về bạo lực gia đình đối với phụ nữ và kiến thức của phụ nữ về quyền pháp lý của họ.

Tổng cục Thống kê là đơn vị quản lý và thực hiện nghiên cứu với sự hỗ trợ kỹ thuật và điều phối chung của Tổ chức y tế thế giới (WHO) - đơn vị đã tuyển dụng một số chuyên gia trong nước từ Trung tâm sáng kiến Dân số và Sức khỏe (CCIHP) và Bộ Y tế (MoH) và một chuyên gia quốc tế. Nghiên cứu này là một hoạt động của “Chương trình chung giữa Chính phủ và Liên hiệp quốc về Bình đẳng giới” (MDGF-1694).

Nghiên cứu bao gồm phần khảo sát định lượng (dựa trên quần thể mẫu) và phần định tính (phỏng vấn sâu và thảo luận nhóm trọng tâm).

Trong phần định lượng, 4838 phụ nữ trên cả nước được phỏng vấn trong khoảng thời gian từ giữa tháng 12 năm 2009 và tháng 1 năm 2010, sử dụng hình thức phỏng vấn trực diện có cấu trúc, được tiến hành trong môi trường đảm bảo đầy đủ tính riêng tư và có sử dụng phương pháp của Nghiên cứu đa quốc gia của WHO về Sức khỏe phụ nữ và Bạo lực gia đình đối với phụ nữ được phát triển để ứng dụng trong bối cảnh đa văn hóa.

Phần định tính được thực hiện hồi tháng 4 năm 2010, tại 3 tỉnh: Hà Nội, Huế và Bến Tre, đại diện cho ba miền Bắc, Trung và Nam. Tại mỗi tỉnh tổng số có 30 cuộc phỏng vấn sâu được tiến hành với đối tượng là phụ nữ bị bạo lực và thông tin viên chủ chốt. Tại mỗi tỉnh bốn buổi thảo luận nhóm trọng tâm đã được tổ chức với sự tham gia của người dân.

Nghiên cứu đã tuân thủ những cân nhắc về an toàn và đạo đức của WHO đối với những nghiên cứu về bạo lực đối với phụ nữ.

Trẻ em không được phỏng vấn về những trải nghiệm bạo lực gia đình trong phần khảo sát hộ gia đình bởi vì những lý do an toàn, đạo đức và phương pháp nghiên cứu chưa phù hợp và những vấn đề pháp lý ẩn chứa đằng sau việc tiến hành phỏng vấn kiểu này. Để xác định mức độ bạo lực gia đình đối với trẻ em dưới 15 tuổi mà đối tượng gây ra bạo lực là những người chồng, những câu hỏi về những vấn đề mang tính hành vi ở trẻ được đặt ra ngay từ đầu trong mỗi buổi phỏng vấn dành cho tất cả phụ nữ có con trong độ tuổi từ 6 đến 11 tuổi, trong một phần riêng với những câu hỏi về các hành vi bạo lực.

Tờ thông tin này trình bày những phát hiện chính về bạo lực đối với trẻ em và tác động của bạo lực gia đình đối với phụ nữ đối với trẻ em sống trong cùng một nhà.

2. Những phát hiện chính

2.1 Tỷ lệ trẻ em bị bạo lực gia đình theo tiết lộ của người mẹ

Gần ¼ phụ nữ có con dưới 15 tuổi cho biết rằng những đứa trẻ này đã từng bị lạm dụng về thể xác do chồng mình gây ra. Thường là bị tát, mắng. Khảo sát cũng cho thấy bạo lực đối với trẻ em có mối liên hệ chặt chẽ với bạo lực đối với phụ nữ do cùng một đối tượng gây ra (“bạo lực do chồng gây ra”). Phụ nữ có chồng bạo lực có nguy cơ cao gấp hai lần cho biết rằng con của mình cũng bị đánh đập so với những phụ nữ chưa từng bị bạo lực do chồng gây ra.

2.2 Trẻ em chứng kiến bạo lực theo tiết lộ của phụ nữ

Hơn nữa số phụ nữ bị bạo lực thể xác do chồng gây ra cũng cho biết rằng con cái họ đã từng chứng kiến cảnh bạo hành ít nhất một lần.

Việc chứng kiến cảnh bạo lực tình dục không được hỏi cụ thể trong khảo sát nhưng có một người tham gia khảo sát cho biết:

"Ngày hay đêm, hễ anh ta về nhà là trống ngực tôi lại rộn đập và kéo dài hàng giờ. Cô con gái tôi (10 tuổi) đang chơi ở nhà và đôi khi có cả bạn của nó ở đấy nữa, nhưng anh ta không quan tâm; mỗi khi về nhà là anh ta đè nghiêng tôi xuống và giật tung quần áo tôi ra. Tôi không thể chống cự hoặc làm gì khác. Tay anh ta to thế giữ chặt người tôi khiến tôi chẳng thể làm gì, ngay cả khi có mặt con gái tôi ở đó. (Câu hỏi: Anh ta làm thế trước mặt con gái chị??) Vâng, ngay trước mắt con gái tôi. Nó thấy xấu hổ và nó không thích những gì mà nó chứng kiến, nó chạy đến và bật đèn lên. Anh ta tát cho nó mấy cái thật đau; nên nó sợ và im luôn. Con trai lớn của tôi (20 tuổi) chạy ra khỏi nhà khi chứng kiến cảnh này nhưng con gái tôi không hiểu điều gì đang xảy ra, nó chỉ không thích hành vi mà nó thấy giữa hai vợ và chồng và nó khóc. Nhưng rồi cũng phải nín sau khi bị chồng tôi tát cho mấy cái, nó sợ không dám nói một lời. Tôi đành phải chịu đựng." (Phụ nữ bị bạo lực ở Hà â ội).

Trong phần thảo luận nhóm trọng tâm, hầu hết người tham gia thảo luận nói rằng tốt hơn hết là không để cho trẻ em biết về bạo lực gia đình đối với phụ nữ. Mục đích là nhằm bảo vệ trẻ em khỏi những tác động tiêu cực của bạo lực.

"Tôi nghĩ chúng ta không nên nói với trẻ [về bạo lực]. Khi có bạo lực giữa chồng và vợ, điều quan trọng là phải giấu bọn trẻ. Nếu chúng thấy chuyện đó, chúng sẽ buồn. Chúng sẽ nhìn bố mẹ bằng một con mắt khác". (â am giới ở Hà â ội).

Tuy nhiên, phỏng vấn cho thấy việc giấu không cho trẻ biết tình trạng bạo lực không phải là một việc làm hiệu quả. Tất cả những người bị bạo lực nói rằng con của họ biết gia đình đang bị bạo lực hoành hành. Chúng phải chứng kiến và chịu tác động của bạo lực.

2.3 Tác động của bạo lực đối với phụ nữ do chồng gây ra đối với trẻ em sống trong cùng một gia đình

Không xem xét xem liệu trẻ đã từng chứng kiến bạo lực hay chưa, phụ nữ có con trong độ tuổi từ 6 đến 11 bị chồng bạo lực đều có xu hướng cho rằng con cái họ có những vấn đề về hành vi (ví dụ như gặp ác mộng, có hành vi hung hăng, và kết quả học tập kém) so với những phụ nữ không bị bạo lực. Ví dụ, tỷ lệ phần trăm phụ nữ có con không đi học ở những phụ nữ bị bạo lực cao gấp hai lần so với những phụ nữ cho biết không bị bạo lực với con số lần lượt là 4.7% và 2.5%.

Trong các buổi phỏng vấn sâu, phụ nữ bị bạo lực cũng xác nhận những tác động tiêu cực của bạo lực gia đình đối với con cái họ trong lứa tuổi này ví dụ như cảm giác buồn chán, thiếu động cơ học tập.

"Các con tôi không muốn đến trường. Chúng nó bị điểm kém ở trường. Mặc dù thế, tôi không biết phải làm gì để khuyến khích con học tập... Khi tôi đòi ly dị, đứa con trai thứ hai nói rằng nếu tôi ly dị nó sẽ rất xấu hổ với bạn bè. Vì con nó nói thế nên tôi không dám ly dị. Tôi đành bỏ cuộc". (Phụ nữ bị bạo lực ở Hà â ội).

â hiểu phụ nữ lo ngại con mình có thể học từ những hành vi bạo lực của người bố.

2.4 Bạo lực giữa các thế hệ

â nghiên cứu cung cấp những bằng chứng cho thấy rằng bạo lực là một hành vi có được từ quá trình học đặc biệt là ở nam giới. Phụ nữ bị bạo lực do chồng gây ra thường là những phụ nữ có mẹ của mình cũng là người bị bạo lực. Phụ nữ bị bạo lực cũng có xu hướng cao gấp ba lần có mẹ chồng là người bị bạo lực hoặc bản thân người chồng cũng đã từng bị đánh đập khi còn nhỏ. â hững trải nghiệm thời thơ ấu của người chồng là một yếu tố nguy cơ quan trọng có liên quan tới việc trở thành một người gây bạo lực sau này.